

דנ"פ 965/16 - ניר עזרא נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

דנ"פ 965/16

כבוד הנשיאה מ' נאור
ניר עזרא

לפני:
המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט
העליון ברע"פ 8464/14 וברע"פ 8617/14 שניתן ביום
15.12.2015 (ותוקן ביום 21.12.2015) על ידי כבוד
המשנה לנשיאה א' רובינשטיין וכבוד השופטים: ח'
מלצר ומ' מזוז

עו"ד אלי פוקסברומר

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון ברע"פ 8464/14 ו-רע"פ 8617/14 (15.12.2015) (תוקן ביום 21.12.2015) (מפי המשנה לנשיאה א' רובינשטיין, בהסכמת השופט ח' מלצר והשופט מ' מזוז). בפסק הדין נתקבלו הן ערעורו של המבקש הן ערעורה של המשיבה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (ע"פ 30907-03-14) שבגדרו, בין היתר, זוכה המבקש מעבירה של חדירה לחומר מחשב לפי חוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

רקע

עמוד 1

2. המבקש הורשע פעמיים בבית משפט השלום בירושלים בגין מעשים שונים של שימוש עברייני במחשב. ב-ת"פ 40102-06-10 נדונה מסכת עובדתית של מספר חדירות שביצע המבקש לחשבוניות בנק של זרים כדי למשוך מהם כסף, וזאת באמצעות פרטי חשבון וסיסמאות שנמסרו לו שלא כדין. המבקש אף הודה כי במקרה אחד חדר למחשב כדי להגיע לחשבון בנק של אדם זר במטרה למשוך מחשבון זה 30 דולר, ואולם הוא נחסם; וכי במקרה אחר חדר למחשב בנק ובהמשך לכך לחשבון הפרטי של אדם נוסף ומשך משם ₪750 לצורך תשלום קנס. המבקש הורשע בהליך זה בעבירות לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ולפי חוק העונשין, התשל"ז-1977. העיקר לענייננו הוא שהמבקש זוכה באותו הליך מעבירות של חדירה לחומר מחשב שלא כדין לפי סעיף 4 לחוק המחשבים. ב-ת"פ 31579-11-11 נדונה מסכת עובדתית נוספת, שלפיה המבקש החזיק ברשותו פרטים של חשבוניות בנק וכרטיסי חיוב מהארץ ומחו"ל, שהגיעו לידי בעקבות הודעות שפרסם באינטרנט. בין היתר, עשה המבקש שימוש בפרטי כרטיסי החיוב לרכישת זיטונים וירטואליים מאתר הימורים בסך של 29,610 ₪ וכן לרכישת טפסי הימורים. בהזדמנות אחרת חדר המבקש לחשבון בנק של פלונית, תוך שימוש בסיסמה שלה, והעביר כ-3000 ש"ח מחשבונה ללא ידיעתה וללא הסכמתה. בגין מעשים אלה הורשע המבקש בעבירות שונות, כאשר העיקר לענייננו הוא שהפעם הורשע המבקש בעבירה לפי חוק המחשבים, וליתר דיוק בעבירה של חדירה לחומר מחשב כדי לעבור עבירה אחרת, לפי סעיף 5 לחוק. בגין כל ההרשעות ניתן גזר דין מאוחד שבגדרו הושטו על המבקש ארבעה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, ששה חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 2,250 ש"ח וכן פיצוי למתלוננים.

על פסקי הדין בבית משפט השלום הוגשו לבית המשפט המחוזי שני ערעורים, מצד המדינה ומצד המבקש. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המדינה, קיבל חלקית את ערעור המבקש וזיכה אותו מעבירה לפי סעיף 5 לחוק המחשבים. העונש נותר על כנו.

על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הוגשו לבית משפט זה שתי בקשות רשות ערעור, של שני הצדדים. המדינה הגישה בקשת רשות ערעור (רע"פ 8646/14) שעניינה זיכויו של המבקש מעבירות של חדירה לחומר מחשב לפי חוק המחשבים. מנגד, המבקש הגיש גם הוא בקשת רשות ערעור (רע"פ 8617/14) שעניינה הרשעתו בעבירה של רישום מאגר מידע ושימוש בו לפי חוק הגנת הפרטיות.

פסק הדין מושא הבקשה

רע"פ 8646/14 - ערעור המדינה

3. בית המשפט החליט לתת רשות ערעור בבקשת המדינה, לדון בבקשה כבערעור ולקבל את הערעור. בפסק הדין פירש בית המשפט את סעיף 4 לחוק המחשבים, שזו לשונו:

חדירה לחומר מחשב שלא כדין
4. החודר שלא כדין לחומר מחשב הנמצא במחשב, דינו - מאסר שלוש שנים; לענין זה, "חדירה לחומר מחשב" - חדירה באמצעות התקשרות או התחברות עם מחשב, או על ידי הפעלתו, אך למעט חדירה לחומר מחשב שהיא האזנה לפי חוק האזנת סתר, תשל"ט-1979.

עמוד 2

למונח "חדירה" העניק בית המשפט פרשנות לפיה "[כל] מידע 'הנכנס' למחשב - בין שנוצר על-ידי מחשב אחר ובין שנוצר כתוצאה מפעילות המשתמש במחשב - מקים את הדרישה ההתנהגותית בעבירה" (פסקה יח' לחוות דעתו של המשנה לנשיאה רובינשטיין). בית המשפט ביכר פרשנות מרחיבה זו על פני פרשנות הקושרת את ה"חדירה" בטכנולוגיה ספציפית המוכרת כיום, כדי להימנע ממרדף תמידי של המשפט אחר הטכנולוגיה, מרדף שנועד לכישלון.

את המונח "שלא כדין" פירש בית המשפט כ-"שימוש במחשב בהיעדר הסכמת בעליו" (שם). בכך דחה בית המשפט את הגישה המבקשת לצמצם חדירה שלא כדין אך למקרים שבהם החדירה עקפה מכשול טכנולוגי. בית המשפט סבר שאף שעקיפת מכשול טכנולוגי מצדיקה החמרת הדין, היא אינה תנאי הכרחי לתחולת הסעיף.

4. לענייננו, בית המשפט קבע כי המבקש קיים את יסוד ה"חדירה" כשהזין למחשב את פרטי חשבון הבנק של המתלוננת פלונית וכשהורה לו להעביר כספים מחשבון זה. את היסוד "שלא כדין" קיים המבקש בכך שהעביר את הכספים ללא הסכמתה של המתלוננת, תוך עקיפת מכשול טכנולוגי בדמות דרישת פרטי חשבון וסיסמה. עוד נקבע כי החדירה נעשתה לשם ביצוע של עבירה אחרת - גניבה - ומכאן גם תחולתו של סעיף 5 לחוק המחשבים. בית המשפט ציין כי המקרה של המבקש "הוא מקרה 'קל' שאינו מאתגר את פרשנות החוק" (פסקה כב' לחוות דעתו של המשנה לנשיאה רובינשטיין).

רע"פ 8617/14 - ערעור המבקש

5. בית המשפט החליט לתת רשות ערעור גם בבקשת המבקש, לדון בבקשה כבערעור ולקבל את הערעור. בית המשפט קבע כי חוק הגנת הפרטיות לא נועד לטפל במצבים דוגמת המקרה שבו ענייננו, וכי אין להרשיע את המבקש בעבירה של רישום מאגר מידע ושימוש בו לפי חוק הגנת הפרטיות. מאחר שהבקשה לדיון נוסף שלפניי אינה מתייחסת להכרעה זו, אין צורך להרחיב.

6. לסיכום, בית המשפט הרשיע את המבקש בעבירות של חדירה לחומר מחשב הן לפי סעיף 4 הן לפי סעיף 5 לחוק המחשבים, אך זיכה אותו מעבירה של רישום מאגר מידע ושימוש בו לפי סעיף 8 לחוק הגנת הפרטיות.

הבקשה לדיון נוסף

7. לטענת המבקש, בפסק הדין נקבעה הלכה שלפיה העבירה של חדירה לחומר מחשב שלא כדין לפי סעיף 4 לחוק המחשבים כוללת כל שימוש במחשב ללא הסכמת בעליו. הלכה זו, טען המבקש, חדשה היא. חידושה של ההלכה נובע, לטענת המבקש, מראשוניותה בהגדרת העבירה, הגדרה שסביבה ניטשה מחלוקת מלומדים במשך שנים, בלא שהדבר הוכרע בבית המשפט. החידוש שבהלכה נובע לטענתו גם מכך שהיא אימצה קביעה נורמטיבית שהייתה בהצעת החוק אך נדחתה על ידי המחוקק. אימוץ קביעה זו, פוגע לשיטתו של המבקש בעקרון הפרדת הרשויות.

קשיותה של ההלכה נובעת לטענת המבקש הן מהדברים שכתב המשנה לנשיאה רובינשטיין בפסק הדין מושא הבקשה בנוגע לחשש הקיים מפני התפרסות רחבה מדי של העבירה לנוכח הפרשנות שהציע, הן מהמחלוקת

המשתמעת בין שופטי ההרכב לעניין מספר תרחישים היפותטיים שלא נדונו בפני בית המשפט - מחלוקת שלטענת המבקש מותרת את גבולות העבירה עמומים. עמימות זו, טען המבקש, פוגעת גם בעקרון החוקיות.

המבקש הוסיף והעלה טענות שונות בנוגע לפתרונות שהציע בית המשפט לעמימותם של גבולות העבירה, ואף הציע פתרון משלו - בדמות תיקון החוק.

הכרעה

8. לאחר שעיינתי בטענות המבקש ובפסק הדין מושא הבקשה, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, קובע כי דיון נוסף ינתן מקום שבו קבע בית המשפט העליון הלכה חדשה, הסותרת הלכה קודמת או הלכה שמפאת קשיותה או חידושה ראויה היא כי תידון בדיון נוסף. תנאי נוסף שבו יש לעמוד כדי לזכות בדיון נוסף הינו קיומה של הצדקה עניינית לכך (דנ"א 2485/95 אפרופים שיכון ויזום (1991) בע"מ נ' מדינת ישראל (4.7.1995)). במקרה זה, ההלכה שמייחס המבקש לפסק הדין אינה מצויה בו, וגם אם נקבעה בפסק הדין הלכה כלשהי, היא אינה מצדיקה דיון נוסף.

9. טענתו המרכזית של המבקש הופנתה כנגד הפרשנות הרחבה שהעניק בית המשפט לסעיף 4 לחוק המחשבים, פרשנות שלטענתו היא הלכה חדשה וקשה. אלא שעיון בפסק הדין מלמד כי בית המשפט הכיר בכך שהמקרה שבפניו הוא "מקרה 'קל' שאינו מאתגר את פרשנות החוק" (פסקה כב' לחוות דעתו של המשנה לנשיאה רובינשטיין). כידוע, "הלכה שלא היתה דרושה לשם הכרעת הדין, על-פי מסכת העובדות שנדונו, אינה אלא אימרת אגב" (ד"נ 25/66 ד"ר בר-חי נ' טיבור, פ"ד כ(4) 327, 330). ממילא, לא נקבעה בפסק הדין הלכה חדשה וקשה בעוצמה ובהיקף שלהן טען המבקש. די בכך כדי שפסק הדין לא יימנה על אותם מקרים "חריגים-שבחריגים, נדירים-שבנדירים, שבהם יקוים דיון נוסף" (דנ"פ 11414/05 רוזנשטיין נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 14 (31.1.2006)).

10. המבקש טען גם כי חוסר ההסכמה בין שופטי ההרכב בנוגע לסיטואציות השונות שהזכיר המשנה לנשיאה רובינשטיין בפסקה כ' לחוות דעתו, מעיד על "קשיות" של הקביעות בפסק הדין. אלא שהמדובר במחלוקת תיאורטית בנוגע לסיטואציות היפותטיות שלא התעוררו במקרה שנדון לפני בית המשפט, והערות השופטים לגביהן הן לכל היותר בגדר הערות אגב. אין בכך כדי להפוך את הקביעות שנדרשו לענין שנדון בפסק הדין לקביעות קשות. בניגוד לטענת המבקש, גם אין בהתייחסותו של המשנה לנשיאה רובינשטיין ל"תרחיש האימים" - שלפיו כביכול יגיעו לבית המשפט נאשמים בשל מעשים של מה בכך (פסקה יט' לחוות דעתו) - כדי ללמד על קשיות של הקביעות בעניינו. המדובר בהתייחסות אגבית לתרחיש שכאמור אין לו קשר עם העובדות שלפניו.

11. יתר טענותיו של המבקש הן ערעוריות באופיין ואין בהן הצדקה לדיון נוסף, באשר דיון נוסף אינו ערעור נוסף (ראו: דנ"א 1075/15 בלום נ' אנגלו סכסון - סוכנות לנכסים (ישראל - 1992) בע"מ (8.3.2015)).

12. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' באדר א' התשע"ו (15.2.2016).

ה נ ש י א ה
